

De heer Bart VAN COILE, Voorzitter
INSTITUUT VAN DE BELASTINGADVISEURS EN DE
ACCOUNTANTS
Renaissance Building
Emile Jacqmainlaan 135/2

1000 BRUSSEL

Brussel, 7 juni 2021

Geachte heer Voorzitter,

Betreft: Toezichtregime van het instituut op het vlak van de naleving van de antiwitwaswetgeving door de onderworpen leden

Hierbij verwijzen we naar het overleg dat heeft plaatsgevonden op 18 mei 2021 tussen de vertegenwoordigers van uw instituut en de leden van de Hoge Raad, aansluitend op de uitnodiging van 11 mei 2021 vanwege de Hoge Raad. Aanleiding voor deze online ontmoeting is het advies van de Hoge Raad van 11 mei 2021 omtrent het voorstel van "Procedurereglement voor het opleggen van maatregelen in het kader van artikel 118, § 1 van de antiwitwaswet" van het instituut.

In het kader van deze online ontmoeting heeft u, samen met de andere vertegenwoordigers van het instituut, en op vraag van de Hoge Raad, mondeling toelichting verstrekt omtrent de wijze waarop het instituut zich van zijn taak kwijt als toezichtautoriteit op het vlak van de antiwitwaswetgeving.

Zo is, onder meer, aangegeven dat het instituut in het kader van de kwaliteitstoetsing nagaat of de onderworpen beroepsbeoefenaars hun activiteiten verrichten overeenkomstig het toepasselijk wettelijk, reglementair en normatief kader, waaronder de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (de "antiwitwaswet") en haar uitvoeringsbesluiten. Desgevallend kan de Raad van het instituut ook een "bijzondere kwaliteitstoetsing" bij een beroepsbeoefenaar organiseren. Deze types van controle, die plaatsvinden "on site", dit wil zeggen op het kantoor van de beroepsbeoefenaar, worden op een onafhankelijke en autonome wijze uitgevoerd door "toetsers" die aan bepaalde voorwaarden voldoen.

Naast de zogenaamde “*on-site* controles” op de naleving van de antiwitwaswet, zijn er ook de “*off-site* controles”. Dit gebeurt aan de hand van “AWW-vragenlijsten” die de onderworpen leden periodiek moeten invullen en aan het instituut overmaken. In functie van de reactie (dan wel het gebrek aan reactie) op deze vragenlijsten, kan het instituut beslissen om al dan niet verdere (onderzoeks)maatregelen te treffen.

De leden van de Hoge Raad danken u voor de nuttige toelichting en de constructieve gedachtewisseling hieromtrent; zij zijn ervan overtuigd dat het instituut zijn wettelijke opdracht op het vlak van het toezicht op de naleving van de antiwitwaswetgeving zeker ter harte neemt.

Dit neemt echter niet weg dat de Hoge Raad bezorgd blijft omtrent de vraag of het wettelijk en/of reglementair kader betreffende het toezichtregime van het instituut wel voldoende rechtszekerheid en garanties biedt opdat het instituut zijn toezichtopdracht op het vlak van de antiwitwaswetgeving ten volle kan ontplooiën, in het bijzonder naar aanleiding van de wijzigingen van de antiwitwaswet van juli 2020. Deze bekommernis van de Hoge Raad komt ook reeds aan bod in zijn advies van 11 mei 2021.

Buiten de wettelijke en reglementaire voorschriften die specifiek toepasselijk zijn op de kwaliteitstoetsing, zoals georganiseerd door het instituut, voorzien noch de wet van 17 maart 2019 betreffende de beroepen van accountant en belastingadviseur, noch de wet van 18 september 2017 in uitdrukkelijk omlinnende toezichtsbevoegdheden van het instituut. Weliswaar wordt bepaald dat van de beroepsbeoefenaars verwacht wordt dat zij hun medewerking verlenen aan de toezichtopdracht van het instituut (artikel 53, 2de lid van de wet van 17 maart 2019), maar het is bijvoorbeeld niet duidelijk in welke mate het instituut al dan niet toegang heeft tot de kantoren van de onderworpen leden; of het instituut zich alle informatie en elk document kan doen verstrekken over de organisatie, de werking, de positie en de verrichtingen van de onderworpen leden; of het instituut toegang heeft tot alle informaticasystemen van de onderworpen leden;....

Gezien het belang van een doeltreffend toezichtstelsel op de naleving van de antiwitwaswet, ook vanuit Europees en internationaal oogpunt, én met het oog op de nodige garanties en rechtszekerheid, is de Hoge Raad van oordeel dat een precisering van de toezichtsbevoegdheden van het instituut op het vlak van de antiwitwaswetgeving meer dan wenselijk is.

Wat betreft de draagwijdte van de toezichtsbevoegdheden van het instituut op het vlak van de antiwitwaswetgeving ten aanzien van de “niet-erkende fiscale dienstverleners”, meer bepaald de personen ingeschreven op de aparte lijst in het openbaar register, zoals bedoeld in artikel 6, § 2, van de wet van 17 maart 2019 (zoals ingevoegd door de wet van 20 juli 2020), is de situatie volgens de Hoge Raad nog meer verontrustend. Duidelijk omlinnende toezichtsbevoegdheden van het instituut ontbreken. Dergelijk vacuüm en gebrek aan transparantie brengen de rechtszekerheid, zowel voor het instituut als voor de onderworpen entiteiten, mogelijks in het gedrang.

Inmiddels hebben wij de bevoegde Voogdijministers omtrent deze bekommernissen van de Hoge Raad op de hoogte gebracht.

Wat tenslotte het procedurereglement betreft met het oog op het opleggen van de maatregelen bedoeld in artikel 118, § 1 van de antiwitwaswet, waarover de Hoge Raad op 11 mei 2021 een advies heeft uitgebracht, bevestigen wij hierbij dat de leden van de Hoge Raad zich ter beschikking houden om een aangepaste versie van het voorstel te onderzoeken. Zoals aangegeven tijdens het overleg op 18 mei j.l., is het echter aangewezen om het ontwerp vooraf beter af te stemmen op de wijze waarop het instituut momenteel het toezicht op de naleving van de antiwitwaswetgeving organiseert. De bevoegdheden waarover het instituut beschikt in zijn hoedanigheid van toezichtautoriteit, zoals bedoeld in de antiwitwaswet, gelden immers onverminderd de prerogatieven die zijn toegekend door of krachtens de wet van 17 maart 2019.

Het spreekt vanzelf dat de Hoge Raad zich steeds ter beschikking houdt voor verder overleg in dit verband.

Met vriendelijke groeten,

Jean-Marc DELPORTE
Voorzitter